

**ПИТАННЯ ТА ВІДПОВІДІ ЩОДО ФОРМУВАННЯ ЗВІТНОСТІ НЕБАНКІВСЬКИХ ФІНАНСОВИХ
УСТАНОВ ТА ЇЇ ПОДАВАННЯ ДО НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ**

(редакція від 08.07.2020)

Зміст

I. ПОДАВАННЯ ЗВІТНОСТІ ЧЕРЕЗ ВЕБПОРТАЛ НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ	3
1. Як зареєструватися для подання звітності до Національного банку ?	3
2. Чи змінено звітність ?	3
3. Де знайти вимоги до формування звітних файлів та порядок їх подання до Національного банку?	3
4. Чи працюватиме Комплексна інформаційна система Нацкомфінпослуг для подання звітності?	3
5. Чи можна отримати від Національного банку дані, які було надано як звітні?	4
6. Якими програмними продуктами слід користуватися для подання звітності та формування даних у вигляді таблиць, наведених в чинах нормативних актах ?	4
7. Чи існує можливість виправити помилки у звітності, що вже подана?	4
8. Які ключі використовувати для підпису звітності (ті що використовувалися в КІС чи потрібні нові) ?	4
9. Чи існують технічні відмінності та особливості для подання фінансової звітності до Національного банку ?	4
10. На якому етапі здійснюється перевірка даних ?	5
11. Що є підтвердженням, що звітність прийнята?	5
12. Чи припустимим є подання звітних форм окремо протягом звітного періоду, а не в один день ?	5
II. ВИЗНАЧЕННЯ ВИМОГ ДО ЗВІТНОСТІ У НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТАХ 5	
13. Чи треба надавати якусь інформацію, якщо звітні дані відсутні?	5
14. Чи необхідно надавати у звітності метрики з нулями чи лише із заповненими значеннями?	6
15. Як подавати звітність, наростаючим підсумком з початку року чи тільки за останній квартал?	6
16. Чи реалізовані автоматизовані контролю пов'язаних показників між фінансовою звітності та регулярною звітністю ?	6
17. До кого можна звертатися в Національному банку з методологічними питаннями щодо складання звітності?	6
III. МЕТОДОЛОГІЧНІ ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ ЗВІТНОСТІ	6
Фінансова звітність	6
18. Відповідно до чинного законодавства ми формуємо фінансову звітність у відповідності до МСФЗ. Як подати звітність відповідно до МСФЗ, якщо файли FR0 “Дані фінансової звітності”, FR1 “Дані консолідованої фінансової звітності” розроблені відповідно до національних стандартів ?	6
19. Як потрібно заповнювати фінансову звітність у файлі FR0, який розроблено відповідно до НП(С)БО 1 “Загальні вимоги до фінансової звітності” та НП(С)БО 25 ”Спрощена фінансова звітність”?	6
Звітність страховиків	6
20. У довіднику К190 “Рейтинг надійності” недостатній перелік значень рейтингу надійності, коли будуть додані необхідні значення?	6

21. Чому у файлі IR79 “Дані про капітал, кредиторську заборгованість за товари, роботи, послуги та інші поточні зобов’язання” відсутній показник “Заборгованість за страховими виплатами”? 7
22. Чи потрібно в звіті IR3 “Дані про страхові платежі та виплати за структурними підрозділами страховика” показувати кількість філій страховика, якщо такі структурні підрозділи не отримують страхові платежі та не здійснюють страхові виплати? 7
23. Як відобразити в IR78 “Дані про фінансові інвестиції, дебіторську заборгованість, грошові кошти та їх еквіваленти” кошти в МТСБУ, які приймаються для представлення страхових резервів? 7
- Звітність кредитних спілок** 7
24. На початок року звітні дані формувалися по іншій методології ніж на 30.06.2020 у зв’язку зі змінами до розпорядження 177 (кредитні спілки). Чи потрібно змінити відповідно до нових вимог і вхідні дані на початок року? 7
- Звітність фінансових компаній** 7
25. Якщо компанія відноситься до групи А чи потрібно надавати усі показники файла LR9 “Дані про структуру основного капіталу та активи фінансової установи”? 7

I. Подання звітності через вебпортал Національного банку України

1. Як зареєструватися для подання звітності до Національного банку ?

Подання показників фінансової звітності та звітних даних відбуватиметься через спеціальний ресурс Національного банку - portal.bank.gov.ua (далі- вебпортал), доступ до якого потребує попередньої реєстрації відповідно до зазначеної форми ([шаблон](#)). Для прискорення реєстрації можна додатково надіслати сканкопію листа про реєстрацію на електронну адресу: zvit@bank.gov.ua.

2. Чи змінено звітність ?

Обсяги звітності лишаються без змін.

Національний банк дотримується нормативно-правових актів та положень щодо звітності, затверджених Національною комісією, що здійснює регулювання у сфері ринків фінансових послуг (далі – Нацкомфінпослуг). Упродовж наступного півріччя потрібно звітувати в межах показників, які є в формах звітності, затверджених Нацкомфінпослуг.

Нормативно-правові акти НБУ щодо правил подання звітності небанківськими фінансовими установами з'являться на початку 2021 року, а надалі такі зміни планується здійснювати не частіше одного разу на рік.

Особливості формування та подання звітності до Національного банку описано Інструкцією щодо подання звітності небанківськими фінансовими установами до Національного банку.

Інструкція щодо подання звітності небанківськими фінансовими установами до НБУ: <https://bank.gov.ua/files/Taxonomy/Instruction%20for%20Non-banking%20Reporting.pdf>

3. Де знайти вимоги до формування звітних файлів та порядок їх подання до Національного банку?

Вимоги до звітності (опис показників та файлів) розміщено в Реєстрі показників <https://bank.gov.ua/ua/statistic/nbureport/statreport-nonbanking>. Ці вимоги узгоджені з чинними вимогами Нацкомфінпослуг, Держфінпослуг.

Більш детальна технічна інформація щодо формування звітних файлів та їх подання також доступна на веб-порталі Національного банку за посиланням <https://portal.bank.gov.ua/uk/instrukcij>.

Відеоінструкція щодо формування та подання звітності до регулятора: <https://youtu.be/nCdaKXno8aw>

Інструкція щодо подання звітності небанківськими фінансовими установами до Національного банку України розміщена за посиланням <https://bank.gov.ua/files/Taxonomy/Instruction%20for%20Non-banking%20Reporting.pdf>.

4. Чи працюватиме Комплексна інформаційна система Нацкомфінпослуг для подання звітності?

Комплексна інформаційна система (КІС) для подання звітності вже відключена, вся регулярна звітність передається через єдину точку входу - вебпортал Національного банку.

Регулярна звітність та показники фінансової звітності подаються в XML форматі відповідно до Реєстру показників. Подання звітності можна повністю автоматизувати (без необхідності заходити на вебпортал та завантажувати файли), використовуючи технології API (автоматизованого програмного інтерфейсу).

Водночас скановані пакети фінансової звітності разом із примітками, а також пояснювальні записки до звітних даних, що подаються відповідно до законодавства України – засобами електронної пошти НБУ на адресу: zvit@bank.gov.ua.

Вебпортал надає можливість завантаження до НБУ підготовлених файлів у стандартному XML форматі відповідно до реєстру показників, опублікованих на сторінках офіційного Інтернет-представництва Національного банку в розділі "Статистика", в якому також розміщено відеоінструкцію із формування та подання звітності до регулятора..

Подання звітності у паперовому вигляді каналами поштового зв'язку – за відсутності електронного документа допускається лише за звітами, подання яких нормативно-правовими актами Нацкомфінпослуг, Держфінпослуг передбачено в паперовій формі.

Подання паперової звітності відбувається через канали поштового зв'язку або через сервіс "Єдине вікно" Національного банку.

Відеоінструкція про те, як подавати звітність: <https://youtu.be/nCdqKXno8gw>

Презентація щодо подання звітності: <https://tinyurl.com/t29o2az>

5. Чи можна отримати від Національного банку дані, які було надано як звітні?

Система подання звітності до Національного банку не передбачає зворотнього отримання даних постачальниками звітності з міркувань безпеки, а також з метою використання постачальниками звітності систем, які найбільш точно відповідають їх архітектурі обліку та технічним можливостям.

6. Якими програмними продуктами слід користуватися для подання звітності та формування даних у вигляді таблиць, наведених в чинах нормативних актах ?

Національний банк не надає жодних рекомендацій щодо вибору програмного забезпечення, проте підтримує автоматизацію звітності та активне використання ІТ-технологій та пропозицій ринку. Існуюча в Національному банку технологія подання звітності передбачає можливість повної автоматизації даного процесу.

7. Чи існує можливість виправити помилки у звітності, що вже подана?

Система приймання звітності Національного банку дозволяє завантажувати звітні файли декілька разів до закінчення строку їхнього подання, проте прийнятим звітом буде вважатися останній успішно завантажений файл. Така опція особливо важлива в перший звітний період, коли звітність готуватиметься та подаватиметься в форматі, який використовується в НБУ.

Це дає змогу новим учасникам регулювання виправляти можливі неточності без застосування заходів впливу не пізніше десятого календарного дня з дати кінцевого терміну подання такої звітності (крім кредитних спілок). Згідно з чинними НПА у разі самостійного виявлення кредитною спілкою помилок, що містяться в раніше поданій звітності, вона має право подати виправлену звітність у вигляді коригуючого звіту не пізніше останнього дня наступного звітного періоду за звітним.

У разі потреби внесення змін до наданих показників звітності у вигляді файлів НФУ надсилають на адресу електронної пошти Національного банку zvut@bank.gov.ua відповідний запит із накладеним кваліфікованим електронним підписом (КЕП) керівника (або його заступника) для отримання дозволу на заміну файлу з показниками звітності. У запиті НФУ зазначають змістовні пояснення та обґрунтування необхідності внесення змін до надісланих показників звітності (у разі виявлення помилок у показниках звітності НФУ тощо).

Унесення змін до показників звітності НФУ з відповідною заміною файлів можливе лише на підставі дозволу Національного банку, який надсилається на адресу електронної пошти НФУ (вказану в листі НФУ під час реєстрації на вебпорталі), із зазначенням ім'я та посади уповноваженого працівника Національного банку, який надає дозвіл.

8. Які ключі використовувати для підпису звітності (ті що використовувалися в КІС чи потрібні нові) ?

Для файлів з показниками звітності використовується кваліфікований електронний підпис (КЕП) керівника цієї НФУ, накладений з дотриманням вимог законодавства України в сфері електронних довірчих послуг. Інформація про підписантів звітності зазначається під час реєстрації на вебпорталі.

Обмеження щодо використання КЕП, виданих різними надавачами електронних довірчих послуг, не встановлюються.

9. Чи існують технічні відмінності та особливості для подання фінансової звітності до Національного банку ?

Фінансова звітність подається одночасно:

через вебпортал Національного банку – portal.bank.gov.ua (у файлах FR0, FR1 формату XML);

засобами електронної пошти – на адресу zvut@bank.gov.ua (скановані копії фінансової звітності та примітки до неї).

Інформаційна система Національного банку (portal.bank.gov.ua) передбачає приймання звітності у форматі XML в копіях, а не в тисячах гривень. Технічні відмінності також стосуються накладання електронного кваліфікованого підпису. Система подання звітності до Національного банку у форматі XML дозволяє приймати звітні файли лише з одним кваліфікованим електронним підписом, а не з двома (керівника та головного бухгалтера), як зазначено в нормативно-правових актах Нацкомфінпослуг. Проте це стосується лише подання звітності через вебпортал Національного банку/

Показники фінансової звітності, які описані в Реєстрі показників, подаються у файлах в форматі XML в одиницях виміру “копійки” шляхом множення відповідних показників, наданих в тисячах гривень, на 100000. Файли в форматі XML підписуються одним КЕП керівника юридичної особи.

Подання фінансової звітності засобами електронної пошти Національного банку (zvit@bank.gov.ua) передбачено завіряти двома кваліфікованими електронними підписами відповідно до чинного законодавства. Тобто, фінансова звітність та примітки до неї, що подається у вигляді сканованих копій документів, подається в одиницях виміру “тисячі гривень” та підписується двома кваліфікованими електронними підписами – керівника та головного бухгалтера юридичної особи.

10. На якому етапі здійснюється перевірка даних ?

Перевірка даних, що подаються у форматі XML, згідно з описаними в Реєстрі показників вимогами до контролів даних здійснюється автоматизовано на етапі завантаження звітності через portal.bank.gov.ua. Користувачу практично відразу надається протокол перевірки даних та відповідь щодо прийняття/неприйняття звітності.

11. Що є підтвердженням, що звітність прийнята?

Повідомлення системи журналів завантажень файлів, яке містить повідомлення “ОК” або “ОК Контроль пройдено з зауваженнями”, в момент завантаження є ознакою успішного завантаження файлу з показниками звітності через вебпортал та свідчить про факт подання НФУ показників звітності у файлах до Національного банку.

У разі виявлення зауважень слід перевірити звітні дані на предмет можливої помилки і, за необхідності, повторно надати виправлений файл звітності.

Відсутність повідомлень “ОК” або “ОК Контроль пройдено з зауваженнями” у системі журналів завантажень файлів після встановленого Національним банком строку та часу подання звітності, або наявність лише повідомлення “Контроль не пройдено” або інших повідомлень про виявлені помилки у файлі, свідчать про факт неподання файлів з показниками звітності у встановлені Національним банком строки.

12. Чи припустимим є подання звітних форм окремо протягом звітного періоду, а не в один день ?

Так, подання звітних файлів може здійснюватися у різні дні, але не пізніше останньої дати, визначеної кінцевою для подання звітності.

II. Визначення вимог до звітності у нормативно-правових актах

13. Чи треба надавати якусь інформацію, якщо звітні дані відсутні?

У разі відсутності інформації для заповнення файлу до Національного банку подається “нульовий файл” (за умови, якщо це прописано в Реєстрі показників).

“Нульові файли” подаються лише у разі, якщо вимогами нормативних актів передбачено складання та подання відповідної звітності, але за звітний період для такої звітності відсутні дані, що підлягають звітуванню.

Інструкція щодо формування “нульового файлу” розміщена на вебпорталі. Заміна “нульового файлу” не допускається.

Інструкція щодо формування “нульового файла”;
https://portal.bank.gov.ua/documents/20147/66030/instrukciya_0_fayl.pdf

14. Чи необхідно надавати у звітності метрики з нулями чи лише із заповненими значеннями?

Якщо при складанні звітності, у тому числі фінансової, використовуються не всі показники, що передбачені у файлі, то передавати нульові значення за такими показниками не потрібно.

Показники з нульовими значеннями метрики подавати у файлі не потрібно.

15. Як подавати звітність, наростаючим підсумком з початку року чи тільки за останній квартал?

Звітність подається відповідно до правил, визначених чинними нормативними актами. Якщо чинними нормативними актами визначено подання звітності наростаючим підсумком з початку року, то звітність подається наростаючим підсумком з початку року.

16. Чи реалізовані автоматизовані контролю пов'язаних показників між фінансовою звітністю та регулярною звітністю?

Опис автоматизованих контролів наразі здійснюється.

17. До кого можна звертатися в Національному банку з методологічними питаннями щодо складання звітності?

З усіх питань щодо складання звітності до Національного банку слід звертатись на адресу Національного банку України: вул. Інститутська, 9, Київ, 01601 або через Портал автоматизованих сервісів подання звітності на адресу: portal@bank.gov.ua

Фахівці підрозділу передають запит на відповідальних фахівців Департаменту статистики та звітності, які підготують відповідь на поставлене питання. У разі, якщо питання потребує додаткового обговорення з профільними департаментами, відповідь буде надана після такого обговорення.

III. Методологічні питання формування звітності

Фінансова звітність

18. Відповідно до чинного законодавства ми формуємо фінансову звітність у відповідності до МСФЗ. Як подати звітність відповідно до МСФЗ, якщо файли FR0 “Дані фінансової звітності”, FR1 “Дані консолідованої фінансової звітності” розроблені відповідно до національних стандартів?

Фінансова звітність, яка відповідно до нормативних актів може бути складена за міжнародними стандартами фінансової звітності, повинна відображатися у файлі FR0 за наявними показниками із відповідним значенням параметра F110 “Код форми звітності”, що відповідає формам фінансової звітності, які використовуються для відображення даних фінансової звітності. Дані консолідованої фінансової звітності повинні відображатися за наявними показниками файла FR1.

19. Як потрібно заповнювати фінансову звітність у файлі FR0, який розроблено відповідно до НП(С)БО 1 “Загальні вимоги до фінансової звітності” та НП(С)БО 25 “Спрощена фінансова звітність”?

У файлі FR0 відображаються дані тієї фінансової звітності, яка складена респондентом відповідно до вимог нормативних актів, тобто за Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 1 або за Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 25. Надання у файлі даних фінансової звітності за двома стандартами одночасно не допускається.

Звітність страховиків

20. У довіднику K190 “Рейтинг надійності” недостатній перелік значень рейтингу надійності, коли будуть додані необхідні значення?

Питання вирішується. Наразі якщо у довіднику необхідне значення відсутнє, є можливість заповнювати параметр K190 значенням відсутності розрізу (#).

- 21. Чому у файлі IR79 “Дані про капітал, кредиторську заборгованість за товари, роботи, послуги та інші поточні зобов’язання” відсутній показник “Заборгованість за страховими виплатами”?**

Заборгованість за страховими виплатами відображається у показнику IR40054 “Кредиторська заборгованість за страховими виплатами” файла IR4 “Дані про показники діяльності зі страхування”.

- 22. Чи потрібно в звіті IR3 “Дані про страхові платежі та виплати за структурними підрозділами страховика” показувати кількість філій страховика, якщо такі структурні підрозділи не отримують страхові платежі та не здійснюють страхові виплати?**

Так, потрібно, бо це окремих показник, що інформує про наявність та кількість філій у розрізі областей.

- 23. Як відобразити в IR78 “Дані про фінансові інвестиції, дебіторську заборгованість, грошові кошти та їх еквіваленти” кошти в МТСБУ, які приймаються для представлення страхових резервів?**

Наразі питання щодо відображення коштів МТСБУ у файлі IR78 чинними нормативними актами не передбачено.

Звітність кредитних спілок

- 24. На початок року звітні дані формувалися по іншій методології ніж на 30.06.2020 у зв’язку зі змінами до розпорядження 177 (кредитні спілки). Чи потрібно змінити відповідно до нових вимог і вхідні дані на початок року?**

Так. Станом на 01.07.2020 подається звітність за оновленими вимогами, а саме показники станом на звітну дату та станом на початок звітного періоду (року).

Звітність фінансових компаній

- 25. Якщо компанія відноситься до групи А чи потрібно надавати усі показники файла LR9 “Дані про структуру основного капіталу та активи фінансової установи”?**

За зазначеним файлом подаються тільки ті показники, що мають бути поданими відповідно чинного законодавства. Оскільки компанія відноситься до групи А, то до НБУ подаються тільки ті показники файла LR9, що відповідають додатку 14 Розпорядження № 3840.